

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS-2023-01047	2023-12-11	Kommunfullmäktige	Kommunstyrelsen	Stabs- och säkerhetsdirektör
Plan	Strategisk handlingsplan för krisberedskap 2023–2026			

Strategisk handlingsplan för krisberedskap 2023–2026

Dokumentets syfte

Planen svarar mot krav på styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap och anger övergripande mål och inriktning för detta

Dokumentet gäller för

Nacka kommun och verksamheten i kommunens tillhörande bolag

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap	3
2.1 Styrning av arbetet med krisberedskap.....	3
3. Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys (RSA) 4	
3.1 Mål för risk- och sårbarhetsanalyserna (RSA)	5
3.2 Arbetsprocess och metod för risk och sårbarhetsanalys	5
4. Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar	6
5. Övriga dokument i krisberedskapsarbetet	8

I. Inledning

Enligt *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019–2022*¹ (förlängd till och med 31 december 2023) mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och Regioner (SKR) ska kommunen ta fram ett styrdokument för sitt arbete med krisberedskap. Överenskommelsen reglerar ersättning och uppgifter och därtill kopplat stöd för kommunernas arbete med krisberedskap.

Uppgifterna utgår från lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH), förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH) samt kommunallag (2017:725). Kommunerna, länsstyrelserna och MSB ska arbeta tillsammans för att öka samhällets krisberedskap på lokal nivå.

I enlighet med överenskommelsen har kommunen upprättat *Strategisk handlingsplan för Nacka kommuns krisberedskap 2023–2026*. Handlingsplanen anger kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden.

Nacka kommuns krisberedskapsarbete syftar till att bidra till att vara bäst på att vara kommun genom att skapa robusthet i kommunens verksamhet, värna individens säkerhet och trygghet, samt att främja hållbar utveckling genom att säkra livsmiljöer, egendom och grundläggande värden. Som komplement till kommunens vision om att främja öppenhet och mångfald, ska ökad medvetenhet i kombination med förtroende och respekt för människors vilja att ta ansvar öka förmåga till riskbaserat förhållningssätt i säkerhetsfrågor. Ett systematiskt arbetssätt med gemensamma mål som följs upp kontinuerligt och strävan efter ständig förbättring bidrar till stark och balanserad tillväxt.

Krisberedskapsarbetet syftar till att verka för robusthet och god förmåga att hantera situationer i kris och höjd beredskap. Inom ramen för krisberedskapsarbetet skapas förutsättningar för att hantera de ansvar som åligger Nacka kommun, dels det direkta verksamhetsansvaret för de samhällsviktiga funktionerna i kommunens verksamhet, dels ett informationsansvar gentemot dem som lever och vistas i Nacka och dessutom ett geografiskt områdesansvar som betingar samordning av aktörer som ansvarar för övriga samhällsviktiga funktioner i kommunen.

¹ MSB 2018-09779, SKL 18/03101

2. Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap

Den övergripande målsättningen för krisberedskapsarbetet i kommunen är att de som bor, verkar och vistas i Nacka ska vara säkra och trygga.

Krisberedskapsarbetet ska skapa robusta verksamheter för att säkra kommunens funktionalitet, även under påfrestningar.

Krisberedskapsarbetet styrs av kommunens risk- och sårbarhetsprocess och plan för extraordinära händelser. Kommun och tjänstemannaledning ska ha kunskap om de risker som finns inom kommunens verksamhet och för den egna organisationen specifikt, samt om hur de ska hanteras. Det ska finnas aktuella planer för kris- och kontinuitetshantering som möter upp mot kartlagda risker på lokal som central nivå.

Fokusområden för Nacka kommuns krisberedskapsarbete 2023–2026:

- Kompetenshöjande åtgärder inom RSA-arbetet. Enhetliga mallar för risk- och kontinuitetsarbete skall underlätta för verksamheternas beredskapsarbete.
- Krisövningsverksamhet för kommunen och externa anordnare, gärna gemensamt.
- Framtagande av trygghetspunkter i kommunen.
- Prioriteringsarbete gällande framför allt el (exempelvis prioritering av tillgång till mobil reservkraft) och IT (vilka system måste främst fungera i händelse av kris).
- Tydliggöra kommunikationen internt och externt vid kris.
- Klarlägga alternativ plattform för internet.
- Säkerställa adekvat nivå på kommunens informations- och cybersäkerhet.
- Vidta förebyggande åtgärder för att efterleva krav enligt säkerhetsskyddslagstiftningen.
- Arbeta för att öka krismedvetenheten hos Nackaborna och på vilket sätt de själva kan bidra till en robust kommun (hemberedskap).

Utöver ovan fokusområden ska även en krigsorganisation samt dess bemanning beslutas för Nacka kommun under 2024.

En mer detaljerad planering av ovanstående fokusområden kan med fördel hanteras i en årlig verksamhetsplan för respektive verksamhet. Säkerhetsfunktionen kommer att stötta verksamheterna strategiskt i respektive fokusområde.

2.1 Styrning av arbetet med krisberedskap

Grunden för Nacka kommuns organisering av krisledningsarbete ligger i ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen och följer ordinarie

organisation så långt det är möjligt, vilket innebär att händelserna så långt som möjligt ska hanteras av berörd verksamhet/enhet med stöd av ansvarig nämnd. Kommunens krisorganisation ska ha beredskap, förmåga och robusthet att hantera kriser och allvarliga händelser. Oavsett nivå på kris är samordning av såväl intern som extern kommunikation av stor vikt.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för krisberedskapen i Nacka kommun. Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) är tillika krisledningsnämnd som träder in och kan ta över annan nämnds ansvar vid en extraordinär händelse.

Nämnderna ansvarar för att upprätthålla krisledningsarbetet inom sina respektive ansvarsområden. Kommunens bolag, Nacka Energi AB respektive Nacka vatten och avfall AB, ansvarar på motsvarande sätt för att hantera kriser och allvarliga händelser inom sina respektive verksamheter.

Stadsledningskontoret, som består av stadsdirektören och de direktörer som stadsdirektören bedömer behövs för strategisk, övergripande styrning och ledning, utgör krisledning på central nivå. Den centrala nivån ska inrikta, samordna, stödja, följa upp och utveckla kommunens samlade säkerhetsarbete utifrån kunskap om de mest framträdande utmaningarna och behoven på övergripande nivå.

Verksamheter och enheter ansvarar för att hantera kriser och allvarliga händelser nära Nackaborna. Enhets- och verksamhetschefer ansvarar för att det finns rutiner och planer för detta.

3. Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

Enligt lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska kommuner analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen, och hur händelserna kan påverka kommunens verksamheter. Sammanställning ska göras i en risk- och sårbarhetsanalys (RSA).

Målet med en RSA är att verksamheten ska få mer kunskap om sina risker och sårbarheter, och på så sätt kunna skapa system som är robusta. Ett robust system är ett system som långsiktigt klarar av olika typer av påfrestningar.

Enligt Överenskommelse om kommunernas krisberedskap (SKL 18/03101 MSB 2018–09779) ska kommunen:

- Bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.

- Använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

3.1 Mål för risk- och sårbarhetsanalyserna

Risk- och sårbarhetsanalyserna ska:

- Ge underlag för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet (här avses även kommunala bolag).
- Ge beslutsstöd till beslutsfattare och verksamhetsansvariga.
- Bidra till att ge en bild av de risker och sårbarheter som finns i samhället i stort som kan påverka kommunens verksamhet och samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.

3.2 Arbetsprocess och metod för risk och sårbarhetsanalys

Risk- och sårbarhetsanalysen arbetas fram genom ett internt arbete och presenteras enligt riktlinjer från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Nacka kommuns risk- och sårbarhetsanalysarbete utgår från det lokala riskarbetet inom respektive enhet/verksamhet. I den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen summeras verksamheternas resultat tillsammans med resultatet av kommungemensamma krisövningar som hållits i form av workshops. I den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen presenteras olika riskscenarier och kommunens förmåga att upprätthålla samhällsviktiga funktioner, tillgodose informationsbehov och utvärdera behov gällande geografiskt områdesansvar.

Utifrån risk- och sårbarhetsanalyserna utvecklas och uppdateras kris- och kontinuitetsplaner på lokal och central nivå för att hantera extraordinära händelser.

Risk- och sårbarhetsanalyser ligger även till grund för åtgärdsplaner för ökad robusthet, samt utbildnings- och övningsplanen. Ett fokusområde under mandatperioden är kompetenshöjande insatser för alla verksamheter gällande RSA-arbete.

4. Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar

Kommunen har ett i lag reglerat geografiskt områdesansvar som innebär att Nacka kommun ska samordna aktörer med samhällskritiska funktioner i både planering och hantering av krishändelser inom kommunens geografiska område. Detta omfattar även samordning av information till dem som lever och vistas i Nacka.

Stommen i arbetet med det geografiska områdesansvaret på länsnivå återfinns i strukturen för Samverkan Stockholmsregionen, där en rad samhällsaktörer i regionen utvecklat en förmåga till samverkan över kommungränserna med gemensam inriktning och samordning av aktiviteter och information i händelse av kriser eller allvarliga incidenter. Nacka kommun har utöver detta ett lokalt nätverk bestående av relevanta aktörer inom samhällsviktiga funktioner, för utveckling av planer för hantering av extraordinära händelser. En samordnad hantering av extraordinära händelser ska ske utifrån en samlad lägesbild och gemensam inriktning som grund.

För att säkerställa information till allmänheten även under långvarigt elbortfall eller annan typ av kris som undergräver möjligheterna till detta har kommunen upprättat fysiska informationspunkter geografiskt utspridda i de olika kommundelarna, samtliga är bibliotek undantaget Stadshuset.

Nödvattenplan och planering av styrel (prioritering av el vid begränsad tillgång) upprättar kommunen och de kommunala bolagen gemensamt.

Kommunens ambition under mandatperioden inom sitt geografiska områdesansvar är att:

- Utveckla samarbetet mellan kommunen, näringslivet samt ideella och frivilligorganisationer för att förenkla samordningen av aktörer vid en extraordinär händelse eller höjd beredskap
- Säkerställa att Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning
- Säkerställa att samtliga kommunala skyddsrum uppfyller standard enligt krav
- Planering avseende krisberedskap under mandatperioden

En kris eller extraordinär händelse kan utgöra påfrestning på kommunen och kan vara enskild händelse, exempelvis större olycka, ett sabotage, omfattande störning i samhällsviktig verksamhet etcetera, eller också utgöra ett tillstånd som uppstår när en eller flera händelser utvecklar sig eller eskalerar till att omfatta flera delar

av kommunen eller samhället. Att hantera en kris kräver snabbhet, improvisationsförmåga, samordning och en klar lednings- och ansvarskedja.

Exempel på typer av händelser eller tänkbara hotbilder kan leda till extraordinära händelser är:

- Natur- och klimatrelaterade olyckor
- Andra olyckor
- Teknisk infrastruktur och försörjningssystem
- Antagonistiska hot och social oro
- Sjukdomar och smittspridning
- PDV/terror

Nacka kommuns plan för extraordinära händelser utgör ramarna för krishantering i kommunens verksamhet, som vid behov kan kopplas till Samverkan Stockholmsregionen för samordning och samverkan på regional nivå i Stockholms län.

Verksamheten ansvarar för att ha lokala krisplaner för att upprätthålla kritiska funktioner. Utgångsläget vid en inträffad kris eller allvarlig händelse är att Nacka kommuns verksamheter så långt det är möjligt ska kunna hantera det inträffade utifrån vardagliga rutiner och resurser. I situationer som kräver centrala prioriteringar av resurser och en central inriktning aktiveras kommunens centrala krisledning.

För att kommunens krishantering ska kunna initieras snabbt krävs ständig beredskap, för detta ändamål finns alltid en tjänsteperson i beredskap, s.k. TiB med kunskaper och mandat att informera, samordna och vid behov eskalera. Stödresurser är kommunikations- och säkerhetsfunktioner. Händelser som kräver krisstöd inom kommunens geografiska område, samordnas av POSOM².

Nacka kommun ska inför den nya mandatperioden ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser samt en utbildning- och övningsplan.

Utöver detta bör kommunen ta fram eller uppdatera följande:

- Kontinuitetsplanering för kommunens samhällsviktiga verksamheter
- Planera för specifika händelser såsom tex värmebölja och 100-årsregn

² POSOM är en resurs för psykiskt och socialt omhändertagande av människor när oönskade händelser medför att de ordinarie resurserna inte räcker till. Den viktigaste uppgiften för POSOM är att erbjuda krisstöd.

5. Övriga dokument i krisberedskapsarbetet

Denna handlingsplan utgör ett ramverk för arbetet med krisberedskap i Nacka kommun.

Övriga dokument inom detta ramverk är:

- Nacka kommuns Plan för extraordinära händelser 2023–2026
- Nacka kommuns Utbildnings- och övningsplan 2023–2026
- Reglemente för krisledningsnämnd
- Nacka kommuns övergripande Risk- och sårbarhetsanalys 2023–2026